

Ali KARAOBA
Uşak Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **T.C. Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim.

04/08/2026

Saygılarımla,

Op. Dr. Ali KARAOBA
Uşak Milletvekili

Üniversiteler yalnızca akademik bilgi üreten kurumlar değil; bulundukları şehirlerin ekonomik, sosyal, kültürel ve bilimsel potansiyelini toplumsal faydaya dönüştürmesi beklenen kamusal yapılardır. Bu sorumluluğun en önemli başlıklarından biri de engelli ve özel gereksinimli bireylerin eğitime, üretime, istihdama ve sosyal yaşama eşit katılımını sağlayacak çalışmaların geliştirilmesidir.

Diyarbakır ili; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin en önemli eğitim, sağlık, kültür, tarım, ticaret, ulaşım ve bölgesel hizmet merkezlerinden biridir. Tarihsel mirası, genç nüfusu, kırsal ve kentsel yapının iç içe geçtiği sosyolojik dokusu, göç deneyimleri, geniş ilçe ağı, sağlık hizmetleri kapasitesi, tarımsal üretim potansiyeli ve bölgesel çekim gücüyle Diyarbakır, engelli ve özel gereksinimli bireylerin eğitime erişimi, toplumsal yaşama katılımı, istihdama hazırlanması ve bağımsız yaşam becerilerinin desteklenmesi bakımından özel politikalar geliştirilmesi gereken şehirlerden biridir.

Dicle Üniversitesi; tıp, diş hekimliği, eğitim, hukuk, mühendislik, ziraat, veterinerlik, iktisadi ve idari bilimler, ilahiyat, fen-edebiyat, mimarlık, iletişim, sağlık bilimleri, meslek yüksekokulları ve araştırma birimleriyle Diyarbakır'ın en köklü ve bölgesel etkisi en güçlü yükseköğretim kurumudur. Üniversitenin yalnızca Diyarbakır merkez için değil; çevre iller, ilçeler, kırsal mahalleler, özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler, engelli bireyler, aileler ve yerel kurumlar açısından da önemli bir kamusal sorumluluğu bulunmaktadır. Üniversitede 'Engelliler Uygulama ve Araştırma Merkezi' ve ayrıca bir websitesi bulunmakta, bazı faaliyetler incelenabilmektedir. Ancak üniversitenin engelli çalışanlarıyla ilgili yıllara göre faaliyet planları bulunmamakta; üniversitede engelli alanında gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası projeler ve akademik çalışmalar yer almamaktadır.

Diyarbakır gibi genç nüfusun yoğun olduğu, kırsal bölgelerden merkeze eğitim ve sağlık hizmeti için hareketliliğin fazla yaşandığı, engelli bireylerin eğitim, ulaşım, istihdam, sağlık, sosyal destek ve kamusal hizmetlere erişim bakımından çok boyutlu sorunlarla karşılaşabildiği bir şehirde üniversitenin rolü yalnızca kampüs içi düzenlemelerle sınırlı kalmaz. Dicle Üniversitesi'nin engelli ve özel gereksinimli bireyler için erişilebilir kampüs, akademik uyarlama, dijital erişilebilirlik, sağlık ve rehabilitasyon desteği, psikososyal danışmanlık, mesleki yönlendirme, staj, istihdam, aile destek programları ve yerel kurumlarla iş birliği başlıklarında kapsamlı çalışmalar yürütmesi beklenmektedir.

Dicle Üniversitesi'nin tıp fakültesi ve sağlık alanındaki birimleri, engelli bireylerin sağlık, rehabilitasyon, erken tanı, psikososyal destek, bağımsız yaşam ve aile danışmanlığı süreçlerinde önemli bir potansiyel taşımaktadır. Eğitim fakültesi ve ilgili akademik birimleri ise özel eğitim, kapsayıcı eğitim, rehberlik, öğretmen yetiştirme ve engelli öğrencilerin eğitim hakkına erişimi bakımından Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürlüğü ile güçlü bir koordinasyon geliştirmelidir. Ziraat, veterinerlik, mühendislik, sosyal bilimler ve meslek yüksekokulları ise engelli bireylerin tarım, teknoloji, hizmet, kamu yönetimi, sosyal hizmet ve yerel üretim alanlarında beceri kazanması ve istihdama hazırlanması bakımından şehirle bütünleşik projeler üretebilir.

Diyarbakır'ın ilçeleri, kırsal mahalleleri, dezavantajlı bölgeleri ve göçle şekillenen sosyal yapısı dikkate alındığında, engelli bireylerin yükseköğretime erişimi yalnızca üniversiteye kayıt yaptırabilme meselesi değildir. Ulaşım, barınma, kampüs içi hareketlilik, ders materyallerine

erişim, sınav uyarlamaları, dijital sistemlerin kullanılabilirliği, sağlık hizmetlerine erişim, sosyal-kültürel etkinliklere katılım, ailelerin bilgilendirilmesi ve mezuniyet sonrası istihdam destekleri birlikte değerlendirilmelidir. Dicle Üniversitesi'nin engelli bireylere yönelik çalışmalarının şeffaf, ölçülebilir, sürekli ve yerel ihtiyaçlara duyarlı olması gerekmektedir. Bu nedenle Diyarbakır ili ve Dicle Üniversitesi özelinde 2020-2026 döneminde yürütülen çalışmaların kapsamlı biçimde değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda;

- 1- Dicle Üniversitesi tarafından 2020-2026 yılları arasında engelli ve özel gereksinimli bireylere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler, projeler, programlar, etkinlikler ve kurumsal düzenlemeler nelerdir?
- 2- Dicle Üniversitesi'nde engelli bireylere yönelik koordinasyon hangi birimler aracılığıyla yürütülmektedir? Bu birimlerde görev yapan personel sayısı kaçtır?
- 3- 2020-2026 yılları arasında Dicle Üniversitesi kampüslerinde erişilebilirlik kapsamında yapılan fiziki düzenlemeler nelerdir? Bu düzenlemeler hangi yerleşkelerde, fakültelerde, hastanede, meslek yüksekokullarında, kütüphanelerde, laboratuvarlarda, yemekhanelerde ve sosyal alanlarda uygulanmıştır?
- 4- Aynı dönemde Dicle Üniversitesi'nde görme, işitme, ortopedik, zihinsel, nörogelişimsel veya diğer engel gruplarına sahip öğrencilerin eğitime erişimini kolaylaştırmak amacıyla hangi akademik uyarlamalar yapılmıştır?
- 5- Dicle Üniversitesi'nde 2020-2026 yılları arasında öğrenim gören engelli öğrenci sayısı kaçtır? Bu öğrencilerin engel gruplarına, fakülte, yüksekokul, meslek yüksekokulu, enstitü, program ve yıllara göre dağılımı nasıldır? Aynı dönemde Dicle Üniversitesi'nde görev yapan engelli akademik personel ve engelli idari personel sayısı kaçtır? Bu personelin birimlere ve unvanlara göre dağılımı nasıldır?
- 6- Dicle Üniversitesi ile Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasında 2020-2026 yılları arasında özel eğitim, kapsayıcı eğitim, rehberlik, engelli öğrencilerin yükseköğretime geçişi ve aile bilgilendirme çalışmaları kapsamında yürütülen ortak çalışmalar nelerdir?
- 7- Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi ve ilgili sağlık birimleri tarafından engelli bireylerin sağlık, rehabilitasyon, psikososyal destek, erken tanı, bağımsız yaşam ve aile danışmanlığı alanlarında yürütülen çalışmalar nelerdir?

- 8- Eğitim Fakültesi, sosyal hizmet, psikoloji, rehberlik, özel eğitim ve ilgili alanlarda Diyarbakır'daki engelli bireylerin eğitim hakkını, toplumsal katılımını ve aile destek süreçlerini güçlendirmeye yönelik hangi akademik veya uygulamalı çalışmalar yapılmıştır?
- 9- Diyarbakır'ın genç nüfusu, kırsal yapısı, tarımsal üretim potansiyeli, sanayi ve hizmet sektörü dikkate alınarak engelli bireylerin istihdam edilebilirliğini artırmak amacıyla mesleki eğitim, kariyer danışmanlığı, staj, sertifika programı, işveren iş birliği veya mezun izleme modeli geliştirilmiş midir?
- 10- Dicle Üniversitesi'nin ziraat, veterinerlik, mühendislik, meslek yüksekokulları ve uygulamalı programları aracılığıyla engelli bireylerin tarım, hayvancılık, teknoloji, yerel üretim, kamu hizmetleri ve hizmet sektörlerinde beceri kazanmasına yönelik özel bir çalışma yürütülmüş müdür?
- 11- Dicle Üniversitesi tarafından 2020-2026 döneminde engelli bireyler odağında TÜBİTAK, Erasmus+, Avrupa Birliği fonları, Birleşmiş Milletler programları veya benzeri ulusal/uluslararası projeler yürütülmüş müdür? Yürütüldüyse bu projelerin konuları, bütçeleri, ortakları ve çıktıları nelerdir?
- 12- Dicle Üniversitesi ile Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, ilçe belediyeleri, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, İŞKUR, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve engelli dernekleri arasında 2020-2026 döneminde yürütülen iş birlikleri nelerdir?
- 13- Dicle Üniversitesi'nde dijital erişilebilirlik bakımından web siteleri, öğrenci bilgi sistemleri, uzaktan eğitim altyapıları, kütüphane hizmetleri, başvuru sistemleri ve kurumsal dijital platformlar engelli bireylerin kullanımına uygun mudur?
- 14- Diyarbakır'ın ilçelerinden ve kırsal mahallelerinden gelen engelli öğrencilerin ulaşım, barınma, kampüs içi hareketlilik, yemekhane, sağlık hizmetleri, sosyal-kültürel etkinlikler ve akademik destek hizmetlerine erişiminde tespit edilen başlıca sorunlar nelerdir?
- 15- 2020-2026 yılları arasında Dicle Üniversitesi'ne veya Bakanlığınıza CİMER üzerinden iletilen ve engelli bireylerle ilgili başvuru sayısı kaçtır? Bu başvuruların konu başlıklarına göre dağılımı nasıldır?
- 16- Diyarbakır ili özelinde engelli ve özel gereksinimli bireylerin yükseköğretime erişimi, kampüs yaşamına katılımı, sağlık ve rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanması,

mezuniyet sonrası istihdamı ve sosyal yaşama dahil olması bakımından tespit edilen başlıca sorunlar nelerdir?

- 17- Bu sorunların çözümüne yönelik olarak Millî Eğitim Bakanlığı'nın Dicle Üniversitesi, Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürlüğü, yerel yönetimler, kamu kurumları, meslek odaları ve sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte yürüttüğü veya 2026 ve sonrası için planladığı özel bir çalışma, program veya strateji belgesi bulunmakta mıdır?